

De Nieuwe Rijken

ROMAN

door **A. HANS**

— Die dwaze meid ! Armoë lijden...
— En banneling zijn. Allerlei leugens ge-
looven...

Het feest duurde voort... Eindelijk gingen de gasten heen.

Deraad was zoo dronken, dat hij niet meer wist wat hij deed. Hij wilde het Deutsche volkslied zingen en tuimelde achterover. Karlsen hielp hem op de been en bracht hem in een nevenkamer, waar hij met den kastelein afsprak, dat de boer hier blijven zou tot morgen.

— We vertrekken alleen, fluisterde hij dan tot Geertrui. Uw vader is goed bezorgd.

— O, daaraan twijfel ik niet..

De auto reed heen... 't Begon te dagen, toen het meisje de hoeve bereikte.

Haar moeder moest opstaan om de deur open te doen en vroeg :

— Waar is uw vader ?

— Ginder gebleven.

— Dronken zeker...

— Och, dronken, dronken... Hij bleef liever daar overnachten.

— En gij hebt met dien Duitscher rondgedoeld. Ik hoor zijn auto weggrijden...

— Karlsen keit zijn manieren en heeft mij thuis gebracht... Hij is mijn verloofde.

— Meisje, gij speelt met uw eer...

— Moeder, zeur nu niet... Ik ga slapen.

— O, wat gebeurt er hier allemaal !

— Maak u maar niet ongerust. Toch over mij niet. Ik weet wat ik doe.

— Er zal wat van terecht komen.

— Als we naar u moesten luisteren...

— En Marie ! Den heelen nacht heb ik aan 't arm kind liggen denken.

— Zij zal niet zooveel aan u denken. Wat doet ge toch onnoozel en dwaas ! Maar Marie kan geen kwaad doen.

— En gij hebt geen hart !

— Neen, dat weet ik wel.

— Zoo min als uw vader !

— Hoor eens, 'k ga nu niet meer redetwisten. Ik heb te veel vaak, maar ik heb mij toch heel goed vermaakt.

De onwaardige ging naar boven... Ze voelde nog de brandende kussen van Karlsen... Als een slet had ze met hem rondgedoeld.

De Schipbreukeling.

Flip stond aan zee... Hier was de kust nog vrij, maar niet de groote vlakke..

De visscher had een uitvaartdienst bijgewoond... Maar de doode zelf was er niet...

Die sluimerde in zee...

Die zee, ze is zoo wijd, zoo oneindig. doch de menschen maken haar eng, en ook daar waar men veilig varen kon, liepen nu schepen op helsche mijnen. Hoelang nog ? Ja, hoe lang nog dit verraderlijk moorden, dit laf ombrengen van kostbare levens ? Zoo vroeg men.

Een uitvaartdienst zonder doode. Kaarsen pinkten, maar de doode sloop ver van daar.

Ontroerd zaten de menschen in 't bedehuis neer. De gedachten gingen een wijle naar de zee, waar een drama met een reliefschip voorgevallen was.

Het reliefschip had 's Vrijdags de haven verlaten. Zaterdagmiddag stootte het op een mijn : het schipscheen ongedeed. maar toch besloot de kapitein voor nader onderzoek terug te keeren. Twintig minuten later had een nieuwe ontploffing plaats. Het voorschip zonk in een oogenblik onder water. De booten werden gevierd. Die van bakkoordzijde geraakte veilig weg ; een tweede sloep echter raakte onklaar en werd met het overhellend wrak meegesleurd. De inzittenden doken onder, kwamen weer boven. Acht werden er met groote moeite van tusschen het wrakhout opgepikt. Onder de goede leiding van den kapitein, die het voorbeeld gaf van kalmte en krachtadigheid beproefde men schier 't onmogelijke om allen te redden. He-las het kon niet. En toch speelde zich dat ontzettend drama af van twaalf menschenlevens, die verloren gingen. Een der slachtoffers was afkomstig uit het dorpje waar Flip nu verbleef.

't Werd donker, er stond een hooge zee, en met treurnis en somberheid in 't harte, moesten de schipbreukelingen weg. Ze verlieten een graf... dat van 12 kameraden, die eenige uren voren nog sterk en gezond waren als zij. Nog klonk hun 't geroep en 't gekerm in de ooren. Maar 't was slechts verbeelding, de golven ruischten boven dooden.

Twintig uur zwalkten de overlevenden in de ranke, zwaar geladen boot. Ze zagen een licht, 't ging heen. Ze ontdekten een logger, die hun ontvluchtte, in de vrees, dat een onderzeeër in aantocht was. Toch haalden ze het visschersvaartuig in, en eerst hier, dan op de sleepboot « Witte Zee » werden de doolfaards hartelijk ontvangen. De kapitein vroeg dringend nogmaals naar de plaats der ramp terug te keeren, en aan zijn verzoek

werd voldaan. Van Zondag half één in den middag tot den anderen morgen bleef de « Witte Zee » daar. Helaas, er viel niets meer te doen !

En de « Witte Zee » bracht de schipbreukelingen aan land. Twaalf makkers bleven achter.

En de menigte heden morgen dacht aan den achttienjarigen knaap, wiens uitvaardienst ze nu bijwoonde.

Te vroeg was hij uit het leven gevangen, de arme, weerlooze jongen, die ook in dezen zwaren tijd zijn plicht wilde vervullen. Nu de bezette landen en wij allen mogen ze in dankbare nagedachtenis houden, hen, die hun leven gaven voor de bevoorrading van het hongerende, verdrukte volk. Helden zonder waard, stille werkers, die zwoegen en sterven in akelige eenzaamheid. Wie voelt niet de smarte der familie mee ! Een nieuwstijding... en 't was alles ! Geen laatste zorgen aan een geliefden doode, geen laatste blik op een dierbaar gelaat, geen graf. Hoe lang nog ! Hoe veel nog !

Zoo werd er gezocht en gevraagd... En ook Flip vroeg het, toen hij over de zee staarde.

Zijn hart was bezwaard... Van Marie hoorde hij geen nieuws. Hij had een geheimzinnig briefje over de grens gestuurd. Hij was begonnen aan het werk der redding. Zou het gelukken ?

Hierover dacht hij na...

O, 't was soms om gek te worden, dat dubben over de geheimzinnige verdwijning. En overtuigd zijn, dat een schurk van een Duitscher er de hand in had ! En dat een vader er zich niet tegen verzettede, van wege het geld.

Schandelijke dingen gebeurden er hier aan de grens met dien woekerhandel.

Ook aan deze zijde ontstond nieuwe rijkdom. In kroegjes kwamen de smokkelaars samen en ze brasten met het bloedgeld, verdiend op de ellende van anderen...

Flip kende gevluchte deserteurs. Ze wilden niet in 't eigen leger dienen, maar in plaats van zich beschaamd weg te duiken leverden ze nog aan vijand het materiaal, dat dienen moest om eigen broederen te verminken, te wonden, blind te slaan, te dooden.

En 't waren niet alleen onontwikkelden of onbeschaafden, die zich aan dezen ellendigen handel schuldig maakten... Ginder, dieper in 't land zaten de schunnige handelaars, die als met onzichtbare hand al dit sjacheren, blauwen, konkelen bestuurden.

Rood was het geld, dat verdiend werd, rood voor het onschuldige bloed der arme jongens, die gezondheid, en kracht, hun schoon, kloek leven veil hadden voor 't benarde land.

Tegen hen pleegde men hier verraad.

— Vriend, kunt gij mij niet helpen ! klonk het eensklaps in gebroken Vlaamsch.

Flip keerde zich om en zag een haveloos gekleede man, burger.

— Een zeeman ? vroeg hij.

— Ja... Dat ben ik... Maar ik kom nu uit Duitschland...

— Uit krijgsgevangenschap gevlucht.

— God zij geloofd, ja...

— Kom mee !

Flip ging met den zwerveling naar de kleine hoeve waar hij woonde. Onderweg bleef de vreemdeling eensklaps staan, en keek als ontsteld naar een man, die op korten afstand over een pad ging.

— Is dat iemand uit deze streek ? vroeg hij gejaagd.

— Neen... 't Is een Engelschman.

— O, bedrieg ik mij ?

— Kent ge hem ?

— Ik meen ja...

De voorbijganger scheen hem ook gezien te hebben, want eensklaps kreeg hij een hoestbui, waarbij hij het gelaat in zijn zakdoek verborg, terwijl hij haastig zijn weg vervolgde.

— Wat doet hij dan hier ? vroeg de zwerver.

— Hij is vol geheimzinnigheid.

— Dat was hij altijd...

— En hij smokkelt...

— Met de Duitschers !

— Natuurlijk...

— O, zou hij dat doen !

— Twijfel er niet aan...

— Daar moet ik meer van weten...

— Dat kunt ge ook wel. Maar kom eerst mee, want ge waggelt op uw beenen...

De Lusitania.

De vreemde zeeman had zich gewasschen en verschoond. Na een stevig maal scheen hij geheel hersteld.

— Ik heb zonderlinge avonturen gehad, vertelde hij aan Flip. Eigenlijk ben ik loods. We vertrokken op een kottor. Die verging. Gelukkig werden we door een stoomboot gered... We moesten mee naar Amerika. Dadelijk scheepte ik daar in op de Lusitania.

— Het zoo laf getorpeteerde schip...

— Ja...

— En gij zijt ontkomen...

— Als door een wonder... Gered, dan weer in de hand van den vijand gevallen. Maar ik zal 't u geregeld verhalen. O, die Lusitania... dat visioen vergeet ik nooit.

— Vertel het mij !

— Luister... Ik was blij in Amerika da-

delijk gelegenheid te hebben naar huis terug te kunnen keeren.

Voor mijn afreis werd mijn aandacht te New-York getrokken door de waarschuwing van den Duitschen gezant, dat de Duitschers de Lusitania zouden aanvallen omdat ze munitie vervoerde. Maar ik dacht dat niemand in Amerika ooit kon droomen, dat de Duitschers deze ontzettende daad zouden uitvoeren en een prachtig schip zouden vernielen, dat honderden vrouwen en kinderen aan boord had.

Niemand van mijn mede-passagiers sprak er ook maar een woord over en wij hadden een prettige reis, die door het mooiste weer begunstigd werd. Maar we werden getorpedeerd.

Ik had juist een wandeling over het dek gedaan en het Marconi-dek bereikt, toen ik over het water keek. Het was volkomen kalm.

Plotseling zag ik een wit lichtende streep het schip naderen, en deze voer zoo hoog door het water, dat ik de torpedo kon waarnemen. En het volgende oogenblik kwam de ontploffing. Het schip kreeg een schok door den zwaren slag en werd opgelicht als was het op een onbeweeglijk voorwerp geloopt. Een waterzuil rees op naar het bruggedek, een hoop wrakhout medevoerende en ofschoon ik meer dan twintig meter van de plaats afstond, waar de torpedo getroffen had, werd ik op den grond geworpen. Voor ik weer op staan, zag ik het geheele voerdekk in een verblindende wolk van stoom gehuld, niet door het inslaan van een tweede torpedo, maar door het springen van twee ketels, zooals een stoker mij later vertelde.

(' Vervolgt.)

Leest en verspreidt "De Poperingenaar,"